

EVOLUSJONEN

Leiravis for Humanistisk Ungdoms sommerleir "Velkommen til virkeligheten"
Nummer 4, 04.08.2009

**Thomas
Dybdahl** –

ateist, agnostiker eller humanist?
Hans album fra 2006 heter i hvert
fall "Science", les mer på s. 5

Ukas regionsHookUps:

Søndag – Region Vest/sør: Sogn og Fjordane, Rogaland, Hordaland, Telemark.

Mandag – Region Nord/midt: Nordland, Troms, Finnmark, Nord-Trøndelag og Sør-Trøndelag.

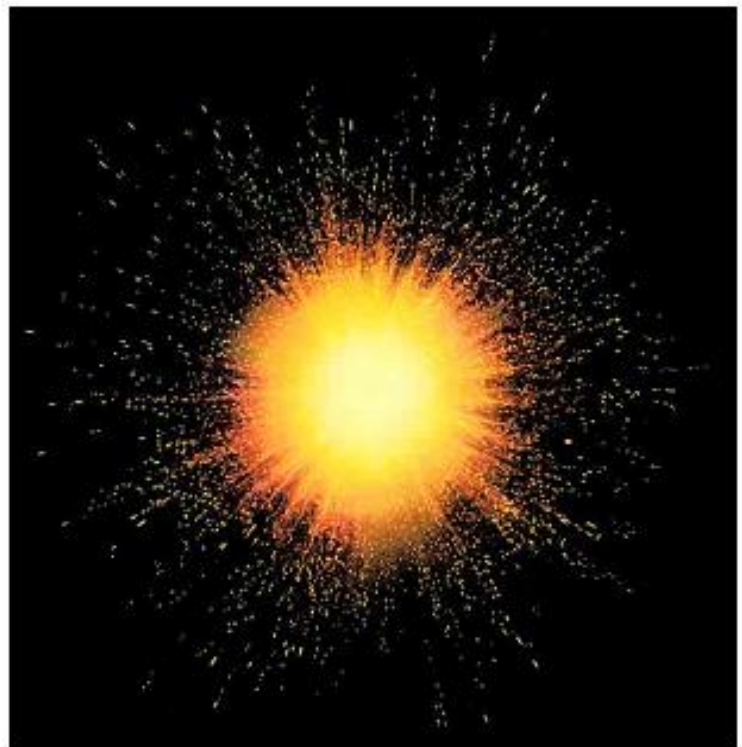
Tirsdag – Region Oslofjorden: Vestfold, Østfold, Buskerud

Onsdag – Region Oslo

Torsdag – Region Østland inn: Hedmark, Oppland og Akershus

Les om universets første øyeblikk på s. 4

Anmeldelse:
Blades
of glory
s. 5

Les om da statskirken meldte ut sin egen leder. "Det første som ble gjort var å fjerne alle personer med utenlandsk opprinnelse. Det var vel ingen av dem som ville være medlem av Den norske Kirke?" s.7

Religionskritisk ABBA-låt provoserer

Björn Ulvaeus fra ABBA hisser på seg kristne med sin svenske oversettelse av den kjente sangen "Thank you for the music".

Tekst: Even Gran

Publisert: 13.8.2008 på fritanke.no

ABBA- kjendisen Björn Ulvaeus har stått åpent fram som ateist og humanist en rekke ganger. – Jeg kan ikke forstå hvorfor vi skal vise respekt for en masse villfarelser og sprøyt bare fordi det kalles religion, sa Ulvaeus til det svenske bladet Humanisten i 2005. Ulvaeus er også medlem av Humanisterna, Human-Etisk Forbund søsterorganisasjon i Sverige.

Nå har ABBA-stjernen latt sitt religionskritiske engasjement smitte over på sitt kunstneriske virke også. I den svenske oversettelsen av den kjente ABBA-sangen "Thank you for the music", lyder refrenget som følger (vår utheving):

Tack för alla sånger

För ord och toner

Vem behöver religioner

Dom kan vi va utan

Men om musik inte fanns

Inte nånstans

Alla behöver en sång och en dans

Jag säger tack för alla sånger

Ni ger var röst en chans

Teksten ble opprinnelig skrevet for den svenske versjonen av suksessmusikalen Mamma Mia.

I sommer har sangen blitt framført under "Allsang på Skansen", en sommertradisjon med sterk folkelig forankring i Sverige siden 30-tallet, og som har blitt tv-overført på SVT ukentlig hver sommer siden 1979.

– **Spytter folk i ansiktet med ateistpropaganda**

At en slik sang har blitt framført under Allsang på Skansen, og at den til og med har blitt TV-overført, har fått enkelte kristne til å reagere. – Selv om selveste kulturministeren sang med, var jeg definitivt ikke alene om å bli både skuffet og lei meg over teksten, skriver

Siewert Öholm i den kristne avisa Världen i dag.

Han undrer seg på hvorfor "humanisten og den nyfrelste ateisten"

Ulvaeus har valgt å legge inn dette med religion, når den engelske originalteksten fra 1977 ikke nevner religion i det hele tatt. – Det virker unektelig som om Björn Ulvaeus og SVT, nå i 2008, har bestemt seg for å spytte vanlige folk i ansiktet med ren ateistpropaganda, slår Öholm fast.

Bloggeren Pehr Vitalis slutter seg til

– Ordene satte seg fast i halsen på meg der jeg satt i sofaen og gnålte med. Det er ganske sterkt å se mennesker synge allsang i en direktesending at man ikke trenger religioner, skriver han.

Hva med "O store Gud"?

Christer Sandberg i Folkbladet er ikke enig med Öholm.

– Sannheten er vel heller at det er den kristne propagandaen som har fri tilgang både på radio og tv. Der er det jo andakter annenhver dag og høymesser hver uke. Men når en ikke-troende komponist en eneste gang slipper til med en sang som har anti-religiøst innhold, så roper den religiøse lobbyen på forbund, skriver han.

Den religiøse bloggeren Andreas H slutter seg til.

– Öholms reaksjon kan vel sammenlignes med det en overbevist ateist som Ulvaeus må føle hver gang O store Gud og slike sanger dukker opp i allsangsammenheng, skriver han.

I kommentarfeltet under Christer Sandbergs kommentar i Folkbladet slår imidlertid en troende tilbake.

– "Hvem behøver homser? De kan vi være foruten!" Hadde den teksten vært like hyggelig? Det er jo Ulvaeus som vil kvitte seg med oss religiøse, ikke omvendt, slår signaturen LqS fast.

Til tross for at enkelte kristne har gått rundt og trodd det, var det ikke Gud Björn Ulvaeus mente å takke i "Thank you for the music".

Når man nå plutselig er i stand til å HILSE til evolusjonen, er det selvsagt HU som står bak! :D Leiravisen på nett er grom ferielesning for oss som ikke er med, men sitter inne i regnet et annet sted i landet. Hilser spesielt til de som var med i fjor, men til alle: Ha en konge og dronning leir! Hilsen Christoffer, fjorårets leirsjef. PSI Er du student og i nærheten av Oslo til høsten? Sjekk www.human.no/studen-t09/! :)

Lykke til på HU sommerleir! Kom hjem med mange provoserende og utfordrende ideer som rokker båten. Ikke hør på de som vil begrense dere, og ha en hel haug med gøy! :)

"The surest way to corrupt a youth is to instruct him to hold in higher esteem those who think alike than those who think differently."
-Nietzsche "The Dawn" (1881)

Sommerhilsen fra Andreas Heldal-Lund

"Hilser til alle på sommerleiren. Håper dere har en kjempegøy og lærerik leir! Hilsen fra Maarten (som nesten skulle ønske han var litt yngre) =)"

"Kjære Evolusjonen. Gratulerer med beste humanistiske leiravis ever! Savner litt sladder fra det uoffisielle livet på leiren. Men regner med at paparatsipressen tar seg opp i løpet av uken. Digger kjetersitatene her jeg sitter i Stavanger og venter på at avholdsbevegelsen, som muligens driver med en slags fyll (jfr. Evolusjonen søndag), skal starte med sine sommeraktiviteter. Rart å for første gang ikke være på humanistisk sommerleir. Men vi følger dere på nettet og ønsker dere lykke til videre! Hilsen Mari-Marthe, tidligere leiravisredaktør."

Etterlysninger:

"Enkelte har fremdeles lyst på kakao"

"Værmeldingen ser dårlig ut, vi må ofre litt til værguden =)"

"Plakat med "evolusjonsbusken/ korallrevet" hadde vært kult. =)"

"Noen har faktisk VELDIG lyst på kakao."

"I believe in the evolution- buttons og andre HU-buttons"

Foto: Espen Urkegjerde

Enda et HU-par? Foto: Espen Urkegjerde

Gjett hvem:
Hvem eier den regnbuefargede badedrakten?
Send inn ditt begrunnede svar til Evolusjonen og vær med i trekningen av heder og ære.

Big Bang – en kort oppsummering

I århundrer har mennesker sett opp på himmelen og lurt på hvordan universet utviklet seg til å bli det det er i dag. Religiøse, filosofiske og vitenskapelige debatter og diskusjoner florerer rundt temaet. Kjente forskere som Albert Einstein, Edwin Hubble og Stephen Hawking er bare noen av personene som har prøv å finne ut av mysteriet om universets utvikling. Den mest kjente og aksepterte modellen man har kommet fram til er Big Bang-teorien.

Selv om Big Bang-teorien er kjent, er den også ofte misforstått. En vanlig feiltagelse er at teorien beskriver hvordan universet oppstod. Det stemmer ikke helt. Big Bang-teorien er et forsøk på å forklare hvordan universet utviklet seg fra en veldig liten, sammenpakket tilstand til det det er i dag. Den prøver ikke å forklare hva som var før big bang, tilblivelsen av, eller hva som er utenfor universet.

En annen misoppfatning er at big bang var en eksplosjon. Det stemmer ikke helt det heller. Big bang forklarer utvidelsen av universet. Mens noen versjoner av teorien referer til en utrolig hurtig utvidelse (muligens fortere enn lysets hastighet) er det uansett ikke en eksplosjon i ordets vanlige betydning.

Å oppsummere big bang-teorien er en utfordring. Det innebærer konsepter og begreper som kan bryte med måten vi vanligvis ser på verden. De tidligste fasene av big bang fokuserer på et øyeblikk der alle de forskjellige kreftene i universet var del av en samlet kraft. Går vi langt nok tilbake vil de fleste vitenskapelige lovene brytes ned. Til slutt (eller til å begynne med) kan man ikke lage noen vitenskapelige teorier om hva som skjedde, fordi vitenskapen selv ikke gjelder.

Big bang-teorien beskriver utviklingen av universet fra øyeblikket etter at det oppstod og opp til i dag. Det er en av flere vitenskapelige modeller som forøker å

forklare hvorfor universet er som det er. Teorien har flere antagelser, og mange av dem har blitt bevist gjennom observerbare data. På grunn av dette er den i dag den mest populære og aksepterte teorien vedrørende utviklingen av vårt univers.

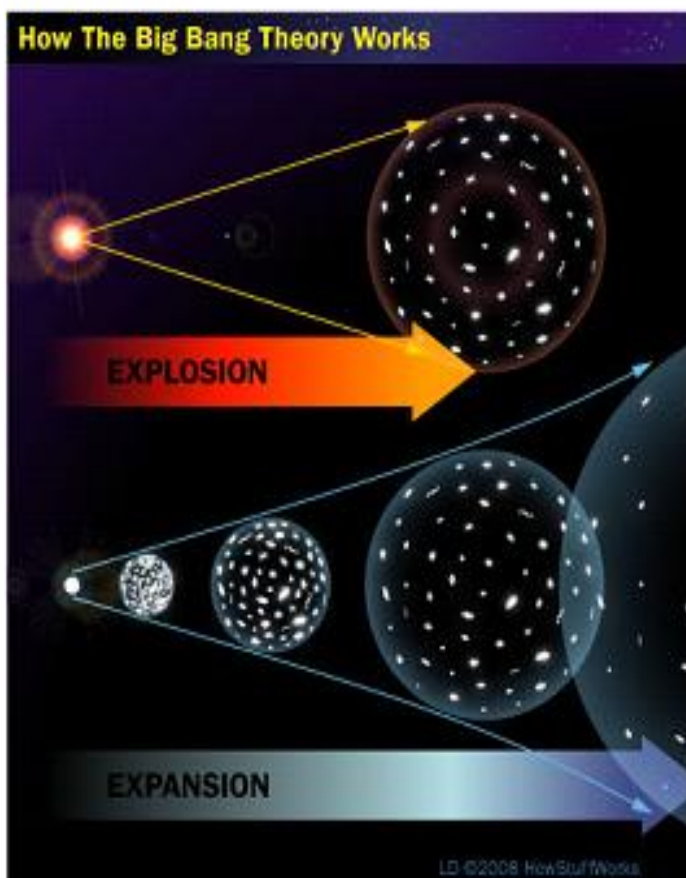
HVA ER EN TEORI:
Viteskapelig sett er en teori et forsøk på å forklare en bestemt del av universet. Teorier kan ikke bli bevist – bare motbevist. Hvis observasjoner og forsøk underbygger teorien vil den bli sterkere og flere og flere vil akseptere den. Hvis det finnes bevis som ikke stemmer med teorien vil den enten bli forkastet eller revidert slik at den passer til de nye bevisene.

Det viktigste konseptet når man snakker om Big bang-teorien er **utvidelse**. Mange tror at big bang handler om et øyeblikk der all materie og energi i universet var konsentrert i et lite område. Så eksploderte denne område og materie ble slynget ut i rommet. Men det er faktisk slik at big bang-teorien forklarer utvidelsen av selve verdensrommet, som igjen betyr at alt i universet glir stadig mer fra hverandre.

Når vi ser opp på nattehimmelen i dag ser vi galakser som er separerte av hva som ser ut til å være enorme områder av tomt rom. På det tidligste tidspunktet av big bang var all materie, energi og rom komprimert til et areal av null volum og uendelig tetthet. Kosmologer kaller dette singularitet. Så hvordan var universet i begynnelsen av big bang? I følge teorien var det en voldsom tetthet og ekstrem varme. Det var så mye energi i universet de første øyeblikkene at materie, slik vi kjenner det, ikke kunne dannes. Men universet utvidet seg kjapt og dermed avtok tettheten og avkjølingen begynte. Mens det ekspanderte videre begynte materie å formes og strålingen mistet noe av sin energi. I løpet av bare noen få sekunder ble universet dannet.

Et av resultatene av big bang var dannelsen av de fire grunnkreftene i universet. Disse kreftene er elektromagnetisme, sterk kjernekraft, svak kjernekraft og tyngdekraften.

De var opprinnelig del av den samme superkraften, men delte seg inn i de fire separerte kreftene vi kjenner i dag like etter big bang. Mange fysikere og kosmologer jobber i dag med å utforme en forent universalteori (teorien for alt), som vil forklare hvordan de fire uavhengige kreftene en gang var forskjellige sider av samme kraft og hvordan de relateres til hverandre.

Mange tror at big bang-teorien refererer til en eksplosjon, mens den egentlig refererer til en utvidelse av universet (expansion).

Fra "How the Big Bang Theory Works" av Jonathan Strickland
Publisert på www.howstuffworks.com
18. juni 2008
Oversatt av Oda Martine S. Øverhaug

Blades of glory

– anmeldelse av Cecilie.

Den amerikanske komedien *Blades of Glory* fra 2007 starter med en slåsskamp mellom de to som senere viser seg å være filmens hovedpersoner, erkefiendene Chazz og Jimmy. Begge blir utestengt fra å konkurrere i isdans på livstid, og Jimmy blir gitt opp av adoptivfaren, og ender opp som selger i en sportsbutikk. Da Jimmy og Chazz møtes senere, og havner i fengsel på grunn av en ny slåsskamp, dukker den gamle treneren opp og øyner et håp. Det ender med at han melder de på en konkurranse i isdans, og satser på å vinne som første mannlige par.

Jeg vet ikke helt om Anders hadde strødd latterpulver utover popcornet eller om filmen bare var veldig morsom, latter var det i allefall nok av. Will Ferrel er en mann som begynner å få en relativt stor fanskare i Norge. Etter å ha sett *Blades of Glory* er dette forståelig. Hvis filmen skulle fått terningkast etter Didriks mange latterkramper ville det definitivt blitt en sekser.

Foto: Oda Aase Johnsen

Dagens kjendishumanist

Det florerer av kjendiser som sverger til sære og mystiske religioner. Tom Cruise og Scientologikirken, Madonna og kabbalah og Alice Cooper og mormonerkirken er bare noen eksempler. Men hva med kjendisene som er humanister – eller i det minste ateister? EVOLUSJONEN slår et slag for kjendishumanistene verden over.

Thomas Dybdahl (født 1979 i bydelen Lura i Sandnes) kommune, er en norsk sanger, gitarist og låtskriver. Han har gitt ut fire solo-plater og er vokalist i gruppen The National Bank.

Dybdahl var gitarist i det jazz- og popinspirerte Stavanger-bandet Quadraphonics men satset etterhvert på en solokarriere.

Hans fjerde album *Science* ble gitt ut i 2006 og for det vant han Spellemannprisen 2006 som beste mannlig artist.

Thomas Dybdahl er også vokalist i popgruppen The National Bank, som omfatter medlemmer blant annet fra Jaga Jazzist og bigbang. The National Bank album- og konsertdebuterte sommeren 2004, og mottok Spellemannprisen for årets pop-album.

Björn Kristian Ulvaeus (født 25. april 1945) er en svensk musiker og komponist, mest kjent for sitt medlemskap i ABBA.

Ulvaeus ble født i Göteborg, men familien flyttet til Västervik mens han var barn. Etter å ha vært medlem av ABBA har han, sammen med Benny Andersson, lagd musikalene *Chess*, *Kristina från Duvemåla* (basert på romanserien *Innvandring* av den svenske forfatteren Vilhelm Moberg), og *Mamma Mia* (basert på eksisterende ABBA-sanger).

Før ABBA ble startet var han forgrunnsfigur i visegruppen Hootenanny Singers som hadde en rekke hits på Svensktoppen. Björn deltok også på en del konserter med The Hep Stars gjennom sitt vennskap med Benny Andersson.

Björn har på 2000-tallet markert seg som en fritenker og humanetiker. Han er medlem av de svenske Humanisterna (Human-Etisk Forbunds søsterorganisasjon).

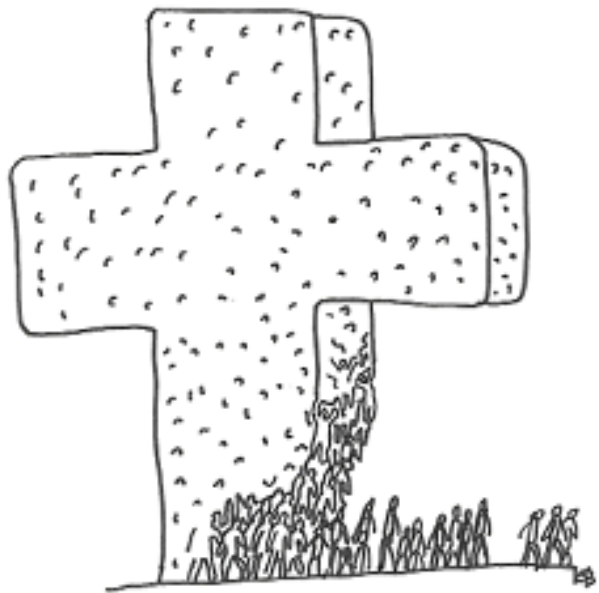

(teksten er hentet fra wikipedia)

Medlemsjuks og kirkefanteri!

Av Oda Martine S. Øverhaug

Andelen nordmenn som tror på Gud blir stadig mindre. Bare 39% av befolkningen er helt enig eller delvis enig i påstanden om at "Gud eller noen annen guddommelig skaperkraft" står bak livet på jorda, i følge en Norstat-undersøkelse fra mars 2008. Merk at dette tallet innebefatter både kristne, muslimer, jøder og alle andre som tror på en eller annen form for "guddommelig skaperkraft". Andelen kristne vil dermed være mye lavere. Til tross for dette er 82,9 % av innbyggere i Norge medlemmer av Den norske Kirke. Noen har tydeligvis gått surr i tellinga!

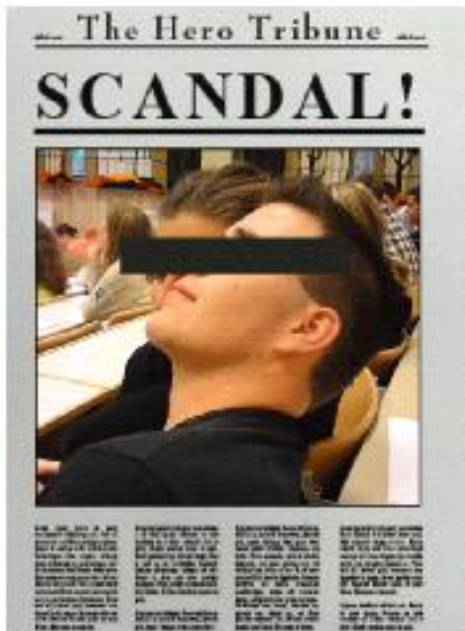
Hovedårsaken til det unormalt store medlemstallet er en dårlig idé som noen fikk i 1999, da statskirkens medlemslister skulle digitaliseres. Tidligere hadde medlemslistene til organisasjonen vært å finne i kirkebøkene rundt omkring i landet. Mange vil nok tenke at det hadde vært lurt å ta utgangspunkt i disse listene da det sentrale medlemsregisteret skulle opprettes. Men hvem orker å skrive tusenvis av navn inn på en PC når du kan bruke copy/paste-alternativet. Statskirken fikk nemmelig tilgang på det sentrale folkeregisteret, som er et offentlig register over alle personer som har tilknytning til Norge. Planen var så å luke ut de som ikke egentlig tilhørte kirken. Lettere sagt enn gjort viste det seg.

Det første som ble gjort var å fjerne alle personer med utenlandsk opprinnelse. Det var vel ingen av dem som ville være medlem av Den norske Kirke? I tillegg ble barn og barnebarn av disse innvandrene tatt ut av registeret. For kirken selv førte dette til en ganske pinlig flause. Det har seg slik at kirkens øverste leder er barnebarn av en innvandrer, og han ble dermed fjernet fra medlemslistene. I et par uker hadde Den norske Kirke en leder som ikke selv var medlem av organisasjonen. (Original organisasjonspraksis er det i alle fall.) Statskirkens øverste leder er Norges konge, og kong Harald er jo som kjent barnebarn av Haakon VII, som innvandret fra Danmark til Norge i 1905. I tillegg ba kirken alle andre tros- og livssynssamfunn om å sende dem medlemslistene sine, slik at kirken kunne vaske folkeregisteret mot disse, og dermed slette navnene. Problemet med det er at medlemskap i livssynsorganisasjoner er sensitiv informasjon og ikke lovlig å gi ut. Det var i det hele tatt en del huller i planen.

Det overdimensjonerte medlemstallet til Den norske Kirke brukes som en del av grunnlaget for beregning av offentlig støtte til resten av landets tros- og livssynssamfunn. Disse får altså mindre støtte jo flere medlemmer kirken har. I alle andre organisasjoner ville en slik ordning som statskirken har, kvalifisert som medlemsjuks og ført til bøter og straff. Men for Den norske Kirke er den lovfestet, og brukes til å legitimere videreføringen av udemokratiske og utdaterte ordninger – som blant annet statskirkeordningen.

Minst 200 000 nordmenn er sannsynligvis medlemmer i Den norske Kirke uten å vite om det selv. I beste fall er dette slurv med store konsekvenser, i verste fall er det bevisst medlemsjuks og brudd på menneskerettighetene. La oss håpe at alle landets prester nå ber så knokkene blir hvite, om at utsendelsen av kirkevalgkortet i disse dager fører til opprydning. Det hadde vært godt for flere parter.

(Les om kirkevalget i morgendagens utgave av Evolusjonen.)

Som ild i tørt gress:

"Siden lyset gikk under det ene foredraget i dag, så er det mest sannsynlig spøkelses her på folkehøyskolen. Eller har de husket å betale strømregningen?"

"Det går rykter om at Linea er blond"

"Maren og Tarjei ble observert alene og flørtende på balkongen til Stabburet kl. 00.13. Var det romantikk og bjelleklang på gang?"

"TIPS: Gir du kyss, klapp og land klem til Malik (han søte, skumle, høye med afroen) får du sjokolade og noe mer snadder! Xoxo gossiggirl"

"Det går rykter om at det finnes en dødraug på folkehøyskolen" "Det går også rykter om at Espen liker å gjemme seg på do og skremme folk."

Overraskende mange av publikum rakk opp hånden, da Ida Jackson under gårsdagens foredrag om spåkoner, spurte om noen hadde vært med på spirituelle seanser.

Salen satt med store øyne da de var vitne til at Ida spådde både i hånden og med kort. Selv om hun selv forsikret alle om at hun ikke har spirituelle evner, var det ikke alle som var overbevist om det.

Anders var nesten litt redd det hele (under)

Alle bilder er tatt av Oda Aase Johnsen

Lyka i ferd med å høre sin dom gjennom tarotkortene

DAGENS MOSTLY-BUT-NOT-ALWAYS-SO-HAPPYMAN ER DIDRIK SØDERLIND

Hvilket livssyn har du?

Jeg er humanist. Norsk Humanistmanifest 2006 er nifst nært å beskrive hvor jeg står i livssynsspørsmål.

Hva har det å si for din hverdag?

Jeg jobber for Human-Etisk Forbund, så livssynet mitt er jobben min. Og siden jeg er veldig opptatt av religion, utgjør livssynsspørsmål mye av fritiden min også.

Hvilket realityshow ville du blitt med på? (hvis du måtte...)

Jeg har ikke TV, så jeg er litt akterutseilt på reality-fronten. Fins det noen serie med basset-valper?

Er du en ryddig eller rotete person?

Både og. Skrivebordet mitt ser ut som om Hamas har bombet det, men jeg har omtrent 2000 CD'er alfabetisk organisert i hylla og kommer presis til avtaler.

Hva er favorittisen din?

Å, is, meningen med livet! Å velge én er umulig – Krishna's Cuisines hjemmelagede, Mövenpick, italiensk... OK, da, den til Ben & Jerry's med små sjokoladebananer er det beste jeg vet. Eller det meste med sjokolade, egentlig.

Til hvilket land vil du helst dra på ferie?

England. Jeg er hardt rammet av anglofili, og svak for engelske frakker og skotøy.

Hva er favorittboka di?

Å, bøker, meningen med livet! Å velge én er umulig – like umulig som å velge én is! (Kobler inn korttidsminnet, blir litt beskjemmet) OK, da. Den boken som har påvirket meg mest er nok Ringenes Herre, mens Bibelen opptar meg mye for tiden.

Ditt beste "sommerleirminne"?

Den fantastisk morsomme juleartikkelen som sto om meg i Evolusjonen. Det var virkelig en ære! ("Didrik Søderlind – fritt etter hukommelsen" av Lars Oskar red.anm.)

DAGENS

Kjettersitat: "To gullfisk svømte rundt i et akvarium. Den ene nevnte at han var blitt ateist. Så flott, sa den andre spydig – og hvem tror du så det er som skifter vannet vårt?" Ukjent.

"Hvis skolen skal lære barna om skapelsesberetningen som et alternativ til utviklingslæren, bør de også lære om storken som en alternativ forplantningslære." Judith Hayes

"Som dikteren sa: Bare Gud kan lage et tre. Antagelig fordi det er så vanskelig å finne ut hvordan man skal få på barken." Woody Allen

Tips: Vil du lære mer om evolusjonsteorien og Charles Darwin? Cambridge- universitetet har digitalisert og lagt ut Darwins samlede verker på nett. Du finner 50 000 sider tekst og 40 000 bilder. <http://darwin-online.org.uk/>

Trenger du hjelp?

Ring leirtelefonen: 41274051

Ring Bjørn Torjus: 95117867

Bidrag til avisa kan gis til redaktøren, puttes i redaksjonens postkasse, sendes på e-post til overhaug@human.no eller på sms/mms til 41 61 11 64.

Tirsdagsprogrammet:

08.30-09.30	Frokost
09.30-10.00	Morgensamling med LLHU
10.00-12.00	Skeptikerskolen med Ida Jackson
12.00-13.30	Gruppeoppgaver til skeptikerskolen
13.30-15.30	Lunsj og fritid
15.30-16.30	"Fra Galileo-kikkerten til Galileosonden" med Eirik Newth
16.30-17.30	"Universets fødsel, liv og død" med Eirik Newth
17.30-18.30	Gruppeoppgaver
18.30-19.30	Middag
19.30-20.30	Fritid og filmtilbud
23.00	Rolig

Hva sier de til hverandre?
Send inn ditt forslag til Evolusjonen!

Tirsdagsværet:

Morgen kl 6 – kl 12	Dagtid kl 12 – kl 18	Kveld kl 18 – kl 24
 15°	 17°	 17°
Delvis skyet. Svak vind, 2 m/s fra øst-nordøst. 0,3 mm nedbør.	Regn. Flau vind, 1 m/s fra øst. 4,8 mm nedbør.	Regnbyger. Svak vind, 2 m/s fra sør-sørøst. 1,3 mm nedbør.

Under bordet:

Gårdagens gruppeoppgave var å lage det perfekte mennesket. Evolusjonen fikk melding om at enkelte muligens ble mer inspirert enn andre.